

MOGU I JA

EDUKACIJA O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM ZA PREDŠKOLSKU DJECU

Edukativni materijali za odgojitelje

 Izdvoji sve. Fai la differenza.

 Tiskano na recikliranom papiru

**Izdvoji
s[v]e.
Fai la
differenza.**

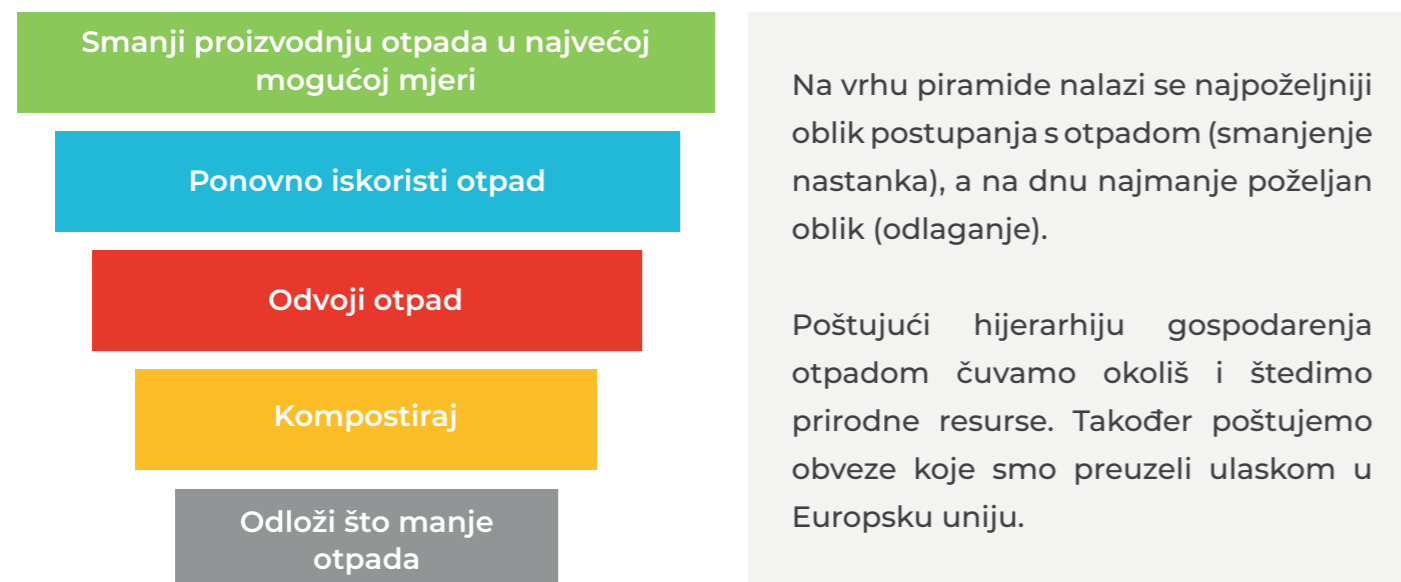
EUROPSKA UNIJA
ZAJEDNO DO FONDOVA EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Drage odgojiteljice i odgojitelji,

pred vama su edukativni materijali koji će vam pomoći u aktivnostima s djecom o pravilnom postupanju s otpadom. Materijali su podijeljeni u četiri aktivnosti sukladno ciljevima održivog gospodarenja otpadom koji se temelje na hijerarhiji gospodarenja otpadom:

OBVEZALI SMO SE DA ĆEMO DO 2022. GODINE:

- smanjiti ukupnu količinu proizvedenog otpada za 5% u odnosu na 2015. godinu
- odvojeno prikupiti 50% mase proizvedenog komunalnog otpada (staklo, papir, plastika, metal)
- odvojeno prikupiti 40% mase biootpada
- na odlagališta odložiti manje od 25% mase komunalnog otpada

Četiri aktivnosti za djecu obrađuju četiri cilja održivog gospodarenja otpadom na način primjeren predškolskom uzrastu.

1. Smanjenje nastanka otpada
2. Ponovna uporaba otpada
3. Odvojeno sakupljanje otpada
4. Kompostiranje biootpada

Nadamo se da će vam ovi edukativni materijali koristiti u radu, da će djeci biti zabavno učiti o pravilnom postupanju s otpadom te da će ih ovi sadržaji potaknuti na promjenu svakodnevnih navika.

Više informacija o održivom gospodarenju otpadom potražite u brošurama i lecima na adresi: www.izdvojisve.info

SMANJENJE NASTANKA OTPADA

NASLOV:	Smanjenje nastanka otpada
DOBNA SKUPINA:	3 - 6 godina
PROCIJENJENO TRAJANJE:	30 minuta
MATERIJALI:	1. power point prezentacija http://tiny.cc/Vrtic_prezentacija (slajd 2 - 7) 2. crtani film: https://www.youtube.com/watch?v=xFPoIU5iiYQ 3. hobotnica od plastične boce i plastična vrećica (prilog 1) 4. radni listići (prilog 2, prilog 3)
ISHODI:	Dijete će: <ul style="list-style-type: none">→ prepoznati problem plastičnog i drugog otpada, posebno otpada u moru→ objasniti osnovne načine na koje on/a može doprinijeti sprečavanju nastanka otpada→ unaprijediti vještine fine i grube motorike

UVODNI DIO:

Djeca sjednu u krug oko odgojiteljice; odgojiteljica im ispriča priču o hobotnici i plastičnoj vrećici (**prilog 1**)

i/ili: pogledaju crtani film o otpadu u moru: <https://www.youtube.com/watch?v=xFPoIU5iiYQ>

Razgovor o filmu:

Koje ste sve morske životinje vidjeli u ovom crtiću? Što je njihov problem? Kako se životinje osjećaju s toliko otpada oko njih? Kako kit odluči riješiti problem? Tko mu pomogne?

Razgovor s djecom o otpadu u moru: Jeste li vi nekada vidjeli otpad u moru ili na plaži? Koje vrste otpada ste vidjeli? Zašto to nije dobro?

Kažemo da ćemo danas učiti što mi možemo učiniti da bude manje otpada. Predstavimo im Otpadnike (2. slajd prezentacije) – mala kućna čudovišta koja nam pomažu da pravilno postupamo s otpadom: da ga stvaramo manje, da ga ponovno upotrijebimo i pravilno razvrstamo.

Pitamo ih da li u njihovim domovima nastaje puno smeća (slajd 3). Zna li što se događa s tim smećem kad ga bacimo? Kada se nitko ne bi brinuo za odvoz našeg otpada, svi naši stanovi izgledali bi kao slika na slajdu 3.

GLAVNI DIO:

Pitamo djecu znaju li zašto je baš plastični otpad posebno opasan? (slajd 4)

(Plastici treba jako dugo da se razgradi – do 1000 godina. Iako se ne razgrađuje, plastika se raspada u sve manje i manje dijelove. Jako puno plastike dopijeva u more i oceane: ribe, ptice, morski sisavci i drugi morski organizmi zamjenjuju takvu sitnu plastiku za hranu i pojedu je te kao posljedica toga često ugibaju. I ljudi jedu plastiku ako pojedu ribe koje su pojele plastiku.)

PRIČA O HOBOTNICI HRVOJU I PLASTIČNOJ VREĆICI

Materijali: hobotnica napravljena od plastične boce, plastična vrećica

Hobotnica od plastične boce:

- 1 plastična boca od 1,5 l
- škare
- upaljač
- samoljepljive oči

Odrezati gornji dio boce, otprilike do mjesta gdje se počinje sužavati. Izrezati trake dužine oko 10 cm koje će biti kraci hobotnice. Upaljačem zagrijati svaki krak da se malo uvije. Zalijepiti oči na "glavu" hobotnice.

Posjedujemo djecu u krug i ispričamo im priču o hobotnici Hrvoju i plastičnoj vrećici. Sjednemo na stolicu, na jednoj ruci držimo hobotnicu, a na drugoj vrećicu. Pomičemo ih i animiramo dok pričamo priču:

PLASTIČNA LJUBAV

Jednoga dana Hobotnica Hrvoje plivao je svojim predivnim Jadranskim morem, i razmišljao kako mu nedostaje društvo. Svi njegovi prijatelji bili su zauzeti: Rak Roko imao je ispit iz matematike i morao je učiti, Škarpina Martina imala je sat baleta, a Delfin Dado otišao je kod bake u susjednu uvalu. Hrvoje je taj dan lutao sam. Odjednom ugleda nešto predivno, sjajno, blještavo. Bila je to plastična vrećica, ali Hrvoje je pomislio da je to prekrasna meduza.

Ah, bila je to ljubav na prvi pogled. Hrvoje se približio vrećici, značajno ju je pogledao i namignuo.

Upitao ju je: "A, kako se ti zoveš?" vrećica se samo promeškolljila.

"Znaš, jako si lijepe boje. Nikad nisam vidio tako blještavu meduzu." Vrećica i dalje nije odgovarala.

"Ja bih baš volio da budemo prijatelji." vrećica se zatalasa.

"Što voliš raditi? Voliš li plesati možda?" vrećica se ponovno pomakne i izgledalo je kao da je kimnula glavom u znak odobravanja.

"Pa, jesi li za ples možda?"

Hrvoje se približi vrećici, uhvati je za ruke i objuči oko pasa. Kad odjednom, vrećica se omota oko Hrvoja i on shvati da to nije meduza već obična plastična vrećica koju su ljudi bacili u more.

Vrećica ga je sve više gušila i nije se mogao pomaknuti... Jako se uplašio! Tada je srećom naišao dječak Marko koji je jako volio more i ronjenje te je u zadnji tren spasio Hobotnicu Hrvoja iz smrtonosnog zagrljaja plastične vrećice.

Što mi možemo učiniti? Najvažnije je da stvaramo manje smeća! Kako to možemo postići?

Jako je jednostavno! (slajd 5)

Bolje je uvijek u kupovinu ponijeti svoju trajnu vrećicu, nego svaki put kupovati plastične vrećice u trgovini (Jednu plastičnu vrećicu koristimo u prosjeku 12 minuta, a potrebno je i 1000 godina da se razgradi!)

Koje još jednokratne proizvode možemo zamijeniti trajnim? (boca za vodu, kutija za marendu, šalica za čaj...) (slajd 6)
Imate li vi neke od ovih predmeta? Koje? Koristite li ih?

Kako još možete smanjiti nastanak otpada? (slajd 7)

Ostane li nakon vaših rođendanskih zabava puno smeća? Možemo li prirediti zabavu s jako malo ili ništa otpada? Kako? (Koristimo trajne tanjure, čaše i pribor umjesto jednokratnih)

Razmisli: što možeš pokloniti prijatelju za rođendan, a da nije materijalan poklon.

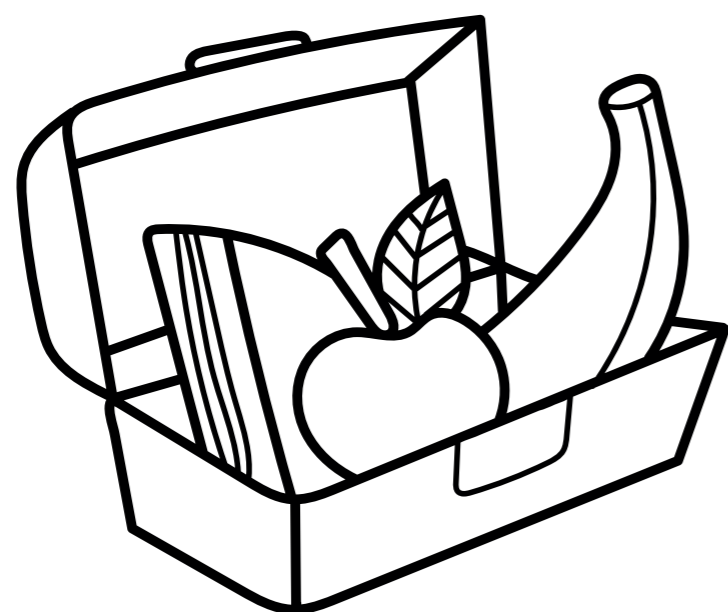
VJEŽBA:

- nacrtajte i oslikajte svoju trajnu bocu, platnenu vrećicu i kutiju za marendu (isprintati **prilog 2** i podijeliti ga djeci)
- i/ili odigrajte igru s plastičnim vrećicama na igralištu
- (Sva djeca donesu od kuće po jednu plastičnu vrećicu. Vrećicu zataknu za pojas i stanu u krug. Odgojitelj odredi u kojem prostoru će se odvijati igra i ne smije se izlaziti iz tih granica. Na znak odgojiteljice počinje igra lovice: svako dijete pokušava oduzeti vrećicu drugoj djeci. Kada izgubi vrećicu, dijete izlazi iz igre i staje sa strane. Pobjednik je ono dijete koje nije izgubilo vrećicu i koje je skupilo najviše vrećica.)
- oslikati platnenu vrećicu (ako postoji mogućnost)

DODATNE IDEJE:

- plastika u moru - zajednički likovni radovi na temu otpada u moru - izrada morskih životinja od otpada (hobotnice od plastičnih boca, meduze od papirnatih tanjura i trakica, ribe od starih cd-a i sl.) koji će se izložiti u holu vrtića (**prilog 3**)

Ukrasi i oboji svoju platnenu torbu, trajnu bocu i kutiju za marendu

MEDUZE OD PAPIRNATIH TANJURA

Materijali: papirnati tanjur, salveta u boji, vuna, pomične oči

Pribor:

- škare
- ljepilo
- bušać rupa
- crni marker

Upute:

1. Započnite rezanjem salveta na male kvadratiće. Za manju djecu koja nisu spretna sa škarama preporučujemo kidanje salveta na komadiće.
2. Is crtajte valovitu liniju na dnu tanjura i odrežite.
3. Zalijepite komadiće salvete po cijeloj površini tanjura.
4. Na dnu tanjura izbušite rupe po cijeloj dužini.
5. Izrežite trakice vune na iste dužine. Provucite kroz rupice i zavežite.
6. Zaljepite pomične oči (ukoliko ih nemate, nacrtajte ih), crnim markerom nacrtajte usta.

PONOVNA UPORABA OTPADA

NASLOV:	Ponovna uporaba otpada
DOBNA SKUPINA:	3 - 6 godina
PROCIJENJENO TRAJANJE:	30 minuta
MATERIJALI:	1. power point prezentacija http://tiny.cc/Vrtic_prezentacija (slajd 8 - 13) 2. kartonska kutija 3. prilog 4 4. prilog 5
ISHODI:	Dijete će: → identificirati vrste otpada koje može ponovno upotrijebiti → prepoznati načine na koji može smanjiti nastanak otpada ponovnom uporabom → unaprijediti motoričke vještine
UVODNI DIO:	Djeci pokažemo kartonsku kutiju i pitamo ih moramo li je baciti ili je možemo za nešto iskoristiti? Za što?
GLAVNI DIO:	<p>Kad neki proizvod potrošimo, ambalažu ne moramo baciti, možemo je ponovno upotrijebiti. Na taj način stvaramo manje otpada i ne moramo proizvoditi toliko novih stvari.</p> <p>Kako još možemo duže koristiti neki proizvod? (Tako da ga popravimo/zakrpamo umjesto da ga bacimo.) Čiji roditelj zna popravljati kućanske aparate? Kome se pokvario televizor? Jeste li ga popravili ili bacili? Ako se odjeća potrga, tko šije zakrpe ili bacate odjeću i kupujete novu? Jeste li bili na sajmu rabljenih stvari, buvljaku? Ako nešto popravimo – možemo pokloniti onome tko nema.</p> <p>Pogledajmo kako sve možemo iskoristiti ambalažu. (slajd 8) Koja ambalaža je iskorištena na ovim fotografijama (staklenke, kartonska kutija i rollice WC papira, limenke, tetrapak od soka). Imate li još neke ideje? Kako vi kod kuće ponovo koristite predmete?</p> <p>Evo još nekih zabavnih načina na koje možemo otpad ponovno iskoristiti (slajd 9 - 12)</p> <p>Kako još možemo duže koristiti neki proizvod? Znate li kako još stvaramo manje smeća? Tako da stvari, npr. igračke s kojima se više ne igramo, razmijenimo s prijateljima. (slajd 13)</p> <p>→ Razmijeniti stvari koje nam više ne trebaju s drugom djecom (slajd 13). Objašnjenje u prilogu 4.</p> <p>→ Imaš li još neke ideje za ponovnu uporabu? Jesi li ti već nešto izrađivao od otpada?</p>
KREATIVNI DIO:	Izradite nešto od otpada. Prijedlozi i ideje u prilogu 5 .
DODATNA IDEJA:	Organizirajte sajam razmjene igračaka u vrtiću. Prilog 4 (Upute za organizaciju sajma razmjene igračaka)

VESELI SAJAM RAZMJENE IGRAČAKA

ORGANIZACIJA DOGAĐAJA KOJI POTIČU PONOVNU UPORABU

Što je sajam razmjene igračaka?

To je događaj vrlo sličan buvljaku. Razlika je samo u tome što se stvari i igračke razmjenjuju i što se ne naplaćuju! Igračka koja je nekom djetetu dosadila ili koju je prerastao, nekome može biti nova i zanimljiva! Razmjena nije direktna, već djeca ostavljaju stvari koje poklanjaju i izabiru stvari koje žele iz cjelokupne ponude. Višak se može donirati udruzi koja skrbi o korisnicima slabijeg imovinskog statusa.

U suradnji s roditeljima dogovorimo da svako dijete izabere dvije-tri igračke, knjige, društvene igre, puzzle ili majice koje mu više ne trebaju. Stvari počnite prikupljati tjedan dana prije događaja.

Na oglasnoj ploči možete staviti obavijest o sajmu i pravilima za roditelje. Zamolite roditelje da donesu stvari koje su očuvane, čiste, bez fleka, u funkciji i ispravne.

Za organizaciju sajma potrebno nam je:

1. Prostor - hol vrtića, dvorana ili neki veći prostor (može i dvorište)
2. Stolovi ili klupice na koje ćemo poslagati igračke
3. Bonovi - umjesto novca (možete ih izraditi sami i u suradnji s djecom)
4. Glazba i grickalice po želji

Djeca na dan sajma ulaze u skupinama nakon što im se predstavi razlog i svrha događaja (zašto je važno ponovno upotrijebiti, zašto ne moramo uvijek kupovati nove stvari, zašto je važno pokloniti, razmijeniti). Upoznamo ih i s pravilima ponašanja. Najbolje je da djeca prvo samo razgledaju sve igračke bez mogućnosti zamjene. Nakon toga im se podijele bonovi (svakome 3 bona). Djeca izaberu iz cjelokupne ponude tri predmeta/igračke i zamijene ih za bon.

**NAKON RAZMJENE
MOŽETE NASTAVITI
DRUŽENJE UZ GLAZBU
I GRICKALICE!**

RAKETA OD ROLICE TOALETNOG PAPIRA

1.

Pripremite materijale. Trebat će vam prazne rollice toaletnog papira ili rollice od papirnatih ubrusa, vodene bojice, kistovi, crvene ili narančaste salvete, komad hamera ili kolaža, ljepilo, škare, ostatak aluminijske folije.

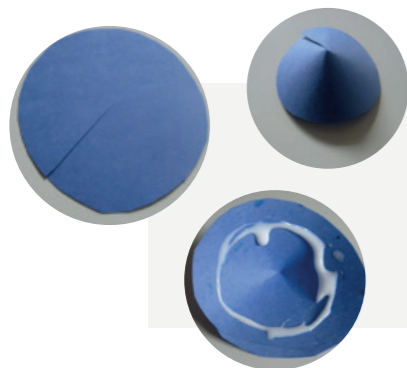
Obojite rolicu u željenu boju.

2.

3.

Od crvene salvete izrežite jezičce plamena.

Dok se rolica suši, izradite vrh rakete od hamera ili kolaža u željenoj boji (ili ga obojite).

4.

5.

Izrežite trakice od alu folije.

6.

Zaljepite trakice i plamene jezičce na raketu.

RAKETA JE GOTOVA! PUTOVANJE NA MJESEC MOŽE KRENUTI!

ODVOJENO SAKUPLJANJE OTPADA

NASLOV:	Odvojeno sakupljanje otpada
DOBNA SKUPINA:	3 - 6 godina
PROCIJENJENO TRAJANJE:	45 minuta
MATERIJALI:	<ol style="list-style-type: none"> 1. power point prezentacija http://tiny.cc/Vrtic_prezentacija (slajd 14 - 31) 2. crtani film o recikliranju "Pepa Pig": https://www.youtube.com/watch?v=nAV8fnR5JaI 3. tri kutije za odvojeno prikupljanje otpada, papiri u boji za označavanje kutija (plavi, žuti, zeleni), 4. razne vrste otpada koje svako dijete donese od kuće, svatko 3 komada
ISHODI:	<p>Dijete će:</p> <ul style="list-style-type: none"> → razumjeti što znači i recikliranje i zašto nam je potrebno → razlikovati pojmove smeće i otpad → prepoznati vrste reciklabilnog otpada → pravilno povezati vrstu otpada s pripadajućim spremnikom → unaprijediti motoričke vještine
UVODNI DIO:	<p>Jeste li ikada čuli riječ "recikliranje"? Ponovite svi: "re-ci-kli-ra-nje". Znae li što to znači? Pogledajmo zajedno crtić https://www.youtube.com/watch?v=nAV8fnR5JaI</p> <p>Razgovor o odgledanom: Što je Pepa htjela baciti u smeće? (praznu staklenu bocu). Što je rekla mama? (da staklene boce ne bacamo u obično smeće jer se one recikliraju). Što sve recikliraju u Pepinoj kući? (novine, limenke i boce). Što je George reciklirao? (tatine novine). Kamo su to sve odnijeli? (u centar za reciklažu). Kamo su bacili otpad koji su donijeli? (boce u zelenu kantu, limenke u plavu i novine u crvenu kantu).</p>
GLAVNI DIO:	<p>Kažemo djeci da se naše kante malo razlikuju u bojama od Pepinih i da ćemo to naučiti uskoro. Pitamo ih da li oni tako recikliraju kod kuće. Što recikliraju? Kamo nose otpad koji tako odvojeno sakupe?</p> <p>Danas ćemo naučiti sve o recikliranju.</p> <p><i>Slajd 14</i> - Evo opet naših prijatelja Otpadnika, oni su smiješno- strašna kućna čudovišta koja se brinu da mi kod kuće pravilno razvrstamo otpad.</p> <p>Objasnimo djeci razliku između smeća i otpada (<i>slajd 15 i 16</i>). (Smeće je ono što ne možemo ponovno iskoristiti ili što nismo pravilno odvojili za recikliranje, a otpad je korisna sirovina koju smo pravilno odvojili i od koje recikliranjem dobivamo nove proizvode). Kažemo im da smo mi odgovorni da otpad ne postane smeće, nego nešto korisno što možemo ponovno iskoristiti. Smeće postane korisno (otpad) ako ga pravilno razvrstamo i odložimo u pripadajući kontejner (primjer iz svakodnevnog života).</p> <p>Pitamo djecu što koje sve materijale možemo reciklirati? (<i>Slajd 17</i>) Koji su to materijali? (papir i karton, tetrapak, staklo, plastika, metal).</p>

KOMPOSTIRANJE OTPADA

	<p>Pitamo ih da li znaju od čega iz prirode dobivamo papir, staklo i plastiku? (drvo, pijesak i nafta) Pitamo ih da li znaju u što se recikliraju određene vrste otpada? (slajd 18)</p> <p>Nekoliko zanimljivih činjenica o recikliranju:</p> <ul style="list-style-type: none"> → za 1 tonu nerecikliranog papira moramo posjeći 17 stabala, a za 1 tonu recikliranog papira niti jedno stablo → od reciklirane plastike proizvode se zimske jakne, majice, kupaći kostimi... naša nogometna reprezentacija na Svjetskom prvenstvu 2018. godine nosila je dresove od reciklirane plastike (za jedan dres potrebno je 13 boca) → od 17000 limenki možemo napraviti karoseriju za auto, od recikliranih aluminijskih limenki rade se čak i rakete koje lete u svemir! <p>Naučimo boje koje treba zapamtiti (slajd 19). (žuta, plava i zelena) Što je zeleni otok? (slajd 20) (komplet od tri spremnika za odvojeno prikupljanje otpada). Postoji li neki zeleni otok u blizini vrtića? A u blizini vašeg doma? Objasnimo što sve možemo reciklirati (slajd 22 - 30). Naglasimo da je jako važno pravilno reciklirati sve vrste otpada jer ako nešto pogrešno odvojimo (npr. stavimo prljav i zamašćen papir u plavi spremnik, mogli bismo zaprljati sav čist papir koji se nalazi u spremniku i ništa se ne bi moglo reciklirati).</p> <p>(Za demonstraciju vrsta otpada možemo koristiti otpad koji smo prikupili kod kuće.)</p> <p>Slajd 31 - Zna li gdje možemo baciti stari kauč? (U reciklažno dvorište). Jeste li možda vidjeli odbačeni stari namještaj, štednjak, automobilske gume i slično u šumi ili u prirodi? To nikada ne smijemo raditi jer tako zagađujemo prirodu! Takve vrste otpada vaši roditelji mogu besplatno odnijeti u reciklažno dvorište (u Novigradu - Salveta ili u Umagu - Finida). U reciklažno dvorište još možemo odnijeti i stare televizore, kompjutere, mobitele, lijekove...</p>
VJEŽBA:	<ul style="list-style-type: none"> → Ponovimo još jednom koje vrste otpada idu u koju kantu. <p>Igra "Štafeta otpada": djecu podijelimo u tri skupine, napravimo dovoljno mjesta za štafetnu utrku, na jedan kraj prostorije ili dvorišta smjestimo tri kutije koje smo obilježili s 3 lista papira u boji (plavi, žuti, zeleni).</p> <p>Na suprotnoj strani rasporedimo otpad koji smo sakupili u tri podjednake hrpe (pazimo da u svakoj hrpi ima različitih vrsta otpada). Djeca stanu jedan iza drugog, prvi u redu iz svake grupe uzima jedan otpadak i na znak trči i ubacuje ga u odgovarajuću kantu (odgojitelj nadzire da otpaci dospiju u pravu kutiju). Ukoliko je pogriješio/la kutiju, mora baciti ponovno dok ne uspije. Nakon pravilnog razvrstavanja, vraća se u svoj red i tek onda smije krenuti drugi.</p> <p>Pobijedi ona grupa koja prva završi štafetu.</p>

NASLOV:	Kompostiranje biootpada
DOBNA SKUPINA:	3 - 6 godina
PROCIJENJENO TRAJANJE:	30 minuta
MATERIJALI:	<ol style="list-style-type: none"> 1. power point prezentacija http://tiny.cc/Vrtic_prezentacija (slajd 32 - 34) 2. crtani film o kompostiranju "Pepa Pig": https://www.youtube.com/watch?v=A_AuTj1cBIU 3. komposter od staklenke: svaki učenik donese jednu veliku staklenku, malo lišća, trave i kuhinjskih ostataka, stari novinski papir. Pripremiti i vodu (kišnicu po mogućnosti), zemlju npr. humus i markere. 4. upute: prilog 5
ISHODI:	<p>Dijete će:</p> <ul style="list-style-type: none"> → razumjeti proces kompostiranja i njegovu svrhu → razlikovati namirnice koje možemo kompostirati od onih koje ne možemo → razviti vještinu pravilnog slaganja komposta
UVODNI DIO:	<p>Sjećate li se koje sve materijale možemo reciklirati? A što je s ostacima hrane? Može li se to reciklirati? Kako? Pogledajmo kako Pepa Pig i George recikliraju hranu: https://www.youtube.com/watch?v=A_AuTj1cBIU</p> <p>Što Pepa i George rade s luskama povrća? Kamo njihov djed stavlja ljuske koje mu donesu? (u drveni sanduk = komposter). U što se ljuske od povrća pretvaraju u komposteru? (u kompost = hranjiva zemlja). Koji sićušni prijatelji pomažu da se ljuske pretvore u zemlju? (gliste/crvići). Za što djed koristi kompost? (za sadnju stabala/biljaka).</p>
GLAVNI DIO:	<p>Imate li vi kod kuće komposter? (slajd 32) Komposteru mogu biti drveni, plastični, od žice... Pomoću sunca, kiše, glista i sitnih, sitnih mikroorganizama ostaci našeg voća i povrća se pretvaraju u kompost - hranjivu crnu zemlju.</p> <p>Koji se sastojci smiju, a koji se ne smiju staviti u kompost? (slajd 33) DA (plavo): ostaci i kora voća i povrća, ljuske od jaja, vrećice čaja, talog kave, karton, vrtni otpad (lišće, trava, grančice) NE (crveno): ostaci kuhane hrane, meso, riba, kosti, mliječni proizvodi, korov</p>
VJEŽBA:	Izrada kompostera od staklenke (prilog 6)

MOJ KOMPOST U STAKLENCI

VJEŽBA I POKUS S KOMPOSTOM

Potrebni materijali (svatko donese od kuće):

- velika staklenka sa širokim otvorom
- materijali za kompost iz vrta, npr. suho lišće, malo zemlje, ostaci trave, slama
- stari papir/novine
- ostaci i kora voća i povrća
- čaša vode (ako je moguće, nabaviti kišnicu)
- marker

Postupak:

1. Na dno staklenke stavi tanak sloj zemlje.
2. Na zemlju stavi komadiće novina ili starog papira.
3. Dodaj ostatke voća i povrća.
4. Prekrij suhim lišćem.
5. Ponavljaj iste slojeve dok staklenku ne napuniš skoro do vrha.
6. Ulij vodu i na staklenku stavi poklopac.

Na poklopcu izbuši rupice da omogućiš pristup kisika. Svatko na poklopac napiše svoje ime. Na staklenci obilježi mjesto do kojeg doseže kompostna hrpa. Staklenke smjestite na prozor vrtića. (Druga opcija je da svatko odnese svoj kompost kući i tamo prati njegovu razgradnju).

Svaka dva tjedna djeca markerom obilježe do kuda se spustila kompostna hrpa.

Za otprilike 12 tjedana kompost će se pretvoriti u plodnu zemlju koju možemo iskoristiti za nadohranu cvijeća i biljaka u vrtiću.

GRAD NOVIGRAD – CITTANOVA
Nositelj projekta:
Grad Novigrad-Cittanova
Veliki trg 1, 52466 Novigrad- Cittanova
052 757 055
www.novigrad.hr/

Naziv projekta: Izdvoji s(v)e. Fai la differenza. Provedba izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom na području gradova Novigrad i Buje te općina Brtonigla, Grožnjan i Oprtalj. Ukupan iznos projekta: 577.787,01 kn. Iznos EU potpore: 491.118,95 kn. Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda.

Za više informacija o EU fondovima:
Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
www.strukturnifondovi.hr

VIŠE INFORMACIJA:

 6.MAJ

Tribje 2, 52470 Umag
www.6maj.hr
091 1255 008
info@6maj.hr

 ZELENA IŠTRA

Gajeva 3, 52100 Pula
052 506 065
www.zelena-istra.hr
ured@zelena-istra.hr

Sadržaj informativno-edukativnih materijala isključiva je odgovornost Grada Novigrada - Cittanova.
2020.

**Izdvoji
s[ve].
Fai la
differenza.**